

Plan anual de lectura

CEIP de Roxos

Curso 2024/2025

PLAN ANUAL DE LECTURA

Este documento recolle a programación de obxectivos e accións para o desenvolvemento do proxecto lector do noso centro.

O obxectivo principal do noso Proxecto Lector é **formar aos alumnos e alumnas como lectores competentes** e mellorar a lectura, a comprensión e a expresión oral e escrita.

A finalidade arriba descrita podemos concretala nos seguintes **obxectivos xerais** establecidos no Proxecto Lector deste centro aprobado polo claustro e consello escolar.

OBXECTIVOS XERAIS

1. Potenciar a comprensión lectora como base de toda aprendizaxe, como axuda para mellorar a comunicación oral e escrita, e como estímulo do espírito crítico, contribuindo, en definitiva, ao enriquecemento persoal do alumnado.
2. Integrar as actividades de comprensión lectora no contexto da clase e no traballo diario, respondendo ás características e necesidades propias de cada materia.
3. Traballar a lectura comprensiva conxuntamente coa escritura e a expresión oral en todas as áreas do currículo.
- 4.-Considerar a comprensión lectora como unha materia transversal que implica todas as áreas, e que se pode traballar de diversos xeitos: en voz alta ou en silencio, co profesor ou co alumno de protagonistas, en dramatizacións ou en recitais, individualmente ou con varias voces, etc
5. Diseñar actividades de comprensión lectora por ciclos e/ou niveis que teñan como marco os principios do proxecto lector de centro, utilizando todo tipo de textos (literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios, receitas, cartas, gráficos) e de soportes (impresos ou electrónicos).
- 6.-Facilitar ao alumnado textos escritos que lles poidan servir como referentes á hora de crear as súas propias producións escritas (descricións, narracións, diálogos, textos expositivos, textos poéticos...).
- 7.-Prestar especial atención ao desenvolvemento da expresión oral, tanto nas actividades de comprensión lectora, como na exposición das súas propias producións escritas, dramatizacións, intervencións en conversas, debate....co obxectivo de iniciar/afianzar ao alumnado nas normas que rexen a comunicación oral (escoitar, respectar, esperar, atender), mellorar a fluidez verbal e vencer a timidez a expresarse en público.
- 8.-Utilizar os recursos da biblioteca escolar que se irán actualizando neste curso coa nova catalogación dos libros no KOHA, de xeito que a biblioteca sexa considerada coma o espazo moi importante da vida diaria do centro, tanto para o alumnado como para profesorado. Tendo en conta as preferencias e gustos do alumnado sempre que sexan axeitadas a súa idade.

9.- Impulsar e/ou deseñar actividades de promoción lectora que contribúan a fomentar a lectura como fonte de pracer e de información.

10.- Informar o profesorado sobre a necesidade da formación de usuarios para un bo funcionamento da biblioteca, coñecer o espazo e as seccións, así como a busca e manexo dos recursos bibliográficos.

11.- Implicar ás familias no desenvolvemento lector das súas fillas e fillos con recomendacións por parte do centro, mochilas viaxeiras e recomendacións de compras e agasallos de libros no Nadal, lectura de contos de nais/pais ou avós/avoas.

12.- Ofertar materiais e libros para poder traballar e ampliar todas as festividades e celebracións do curso escolar.

Neste curso a biblioteca será utilizada nos recreos para facer préstamos e devolucións (a partires do día 16 de setembro) cun horario establecido por niveis . Cada nivel tamén escollerá unha sesión semanal para poder ler, facer actividades relacionadas coa lectura, préstamos e devolucións...acompañados do seu titor/a.

No horario de tarde, a biblioteca abrirá de 16:30h -18:30h de martes a venres. Neste tempo o alumnado poderá ler , facer deberes e solicitar ou devolver libros. O alumnado de Primaria pode asistir a biblioteca só, o alumnado de infantil terá que vir acompañado dun adulto.

A pesares das dificultades que poidamos atopar, a biblioteca escolar debe seguir sendo un punto de referencia para o noso alumnado como fonte de riqueza intelectual e de búsqueda de información.

Por este motivo as intervencións destinadas ao fomento da lectura que se desenvolvan ao longo do curso deberán ser motivadoras e interesantes. Non debemos esquecer que o espazo queda pequeno para a cantidade de alumnado que ten o centro na actualidade, asimesmo os estantes ten máis libros dos que deberían, dificulta moitas veces unha escolla rápida e efectiva. Quizáis coa nova catalogación fagamos un expurgo e desta maneira conseguir reubicar libros e distribuir os espazos nos estantes.

Antes de comezar o funcionamento da biblioteca, nos recreos, o Lermiño pasará polas aulas deixar unhas cartas coas normas, consellos, novidades, pautas a ter en conta, a importancia do silencio, tamén se explicará na biblioteca a cada grupo/aula como se colocan os libros e como se fan os préstamos e as devolucións.

O alumnado de 6º que queira colaborar nos recreos na biblioteca poderá facelo e terán un calendario de quendas axudarán cos préstamos e devolucións, búsqueda de libros para os máis pequenos, avisos ás aulas e reparto de libros.

Para o alumnado 4º de Infantil e 1º de Primaria chegarán tamén, con carta de Lermiño, as novas carpetas co respectivo carné de lector, para ter un carácter máis motivador será en paquete agasallo.

INTERVENCIÓNS DESTINADAS AO FOMENTO DA LECTURA

HORA DE LER

Están establecidos 20 minutos diarios de lectura para o nivel de Infantil e de Primaria, será sempre na sesión despois do recreo independentemente do mestre/a especialista que imparta clase nesa sesión.

Organización da *hora de ler*:

Cada titor/a organizará este tempo como mellor considere, tendo en conta que deben ler tanto en galego como en castelán. Como pauta propónse:

- *Lectura silenciosa e libre*: Cada neno/a elixe a lectura que desexa de forma libre e le en silencio de maneira autónoma. (É importante que o alumnado vexa facer o mesmo ao profesorado).
- *Lectura en voz alta por parte do mestre/a*: O mestre/a escolle a lectura e le en voz alta para o seu alumnado. Amósase coma modelo de lector/a correcto/a ao tempo que se traballa a entoación e expresividade. A lectura en voz alta feita, por unha persoa lectora competente, fai que o alumnado preste máis atención e escoite atentamente a historia.
- *Lectura do alumnado en voz alta, de un en un*: para estimular a atención, expresividade, fluidez lectora, gusto pola lectura e superación de timidez.
- *Lectura dramatizada*: O alumnado le unha obra de teatro de forma colectiva adxudicando a cada neno/a un personaxe.
- *Lectura de producións propias elaboradas polo alumnado*: poemas, contos, redaccións, receitas de cociña.
- *Lectura de prensa*: En proceso de comunicación con prensa-escuela para traballar nalgúns niveis. O 3º ciclo recibe todos os mércores o xornal na aula.
- *Lectura en soporte dixital*: Pode facerse a nivel grupo, individual ou por parellas.
- *Recomendacións de libros*: Un alumno/a ou dous, presentan aos seus compañeiros/as un libro que xa leron e que lles gustou moito, explicando quen é o autor ou autora, quen o ilustrou, por qué lles gustou, de que trata...e animando aos demais a lelo.

A lectura poderá facerse na aula, no patio cuberto, zona de xardín interior, incluso se o tempo o permite pode ser no campo da urbanización anexa ó colexio.

MOCHILAS VIAXEIRAS (alumnado de Primaria) e CARPETAS VIAXEIRAS (alumnado de infantil)

Como nos cursos anteriores, continuaremos desenvolvendo a actividade das Mochilas Viaxeiras. O obxectivo das mochilas é fomentar e compartir a lectura en familia. En definitiva, lograr que as familias aprendan a compartir os momentos de lectura cos seus fillos e fillas.

O Equipo de Biblioteca elaborou os deseños dos materiais complementarios: logo, caderno viaxeiro, follas explicativas, modelos de inventarios...etc.

Hai unha mochila viaxeira para cada aula que permanece no domicilio de cada alumno/a durante unha semana. As quendas do alumnado son determinadas polos titores/as.

Os criterios de selección dos materiais que se inclúen en cada mochila son:

- Literatura infantil en galego.
- Literatura infantil en castelán.
- Literatura infantil en inglés a partir do 3º nivel.
- Un ou dous libros informativos axeitados a idade e intereses do alumnado.
- Banda deseñada adecuada a cada nivel.
- Libro de poesía en galego preferentemente, pero tamén en castelán.
- Una revista infantil: “Caracola”, “Leo leo” ou “ Reportero Doc.

Cada mochila inclúe un caderno viaxeiro no que as familias e os nenos e nenas poden recoller as súas impresións sobre esta actividade, aconsellar lecturas, dar opinións, facer un debuxo sobre un dos libros, animar a ler un libro... A comezos de curso nunha reunión do equipo de biblioteca co profesorado do centro explicase cómo deben seleccionar os libros e rexistrar o préstamo, aconsellamos ter un control cada vez que cambie de alumno/a a mochila, revisar o caderno para poder comprobar os consellos e os gustos polos libros da mochila. Será unha maneira de seleccionar os libros para o curso vindeiro así como ter en conta na hora de adquisicións de novos fondos bibliográficos.

Neste curso continuamos coas carpetas de lectura para Infantil, 1º e 2º niveis. Cada nivel unha cor diferente, co seu carné de lector na portada para comezar a familiarizarse co mesmo, a carpeta utilízase para levar o libro de lectura semanal á casa.

- O alumnado de infantil terá nunha aula de desdobre un espazo para facer desde alí os préstamos e as devolucións, faráse o rexistro desde o ordenador desa aula e será supervisado polas mestras titoras ou pola mestra de apoio de Infantil. O libro irá a casa durante unha semana e utilizarán a carpeta viaxeira para levar e traer o libro. Cada titora

decidirá a actividade a levar a cabo coa lectura do mesmo: debuxo, frase-resumo, ficha de datos do libro...

EMPRÉSTITO DE FONDOS DA BIBLIOTECA

O empréstito de fondos volverá a desenvolverse nas sesións de recreo, cada día terá asignado un nivel. As encargadas da biblioteca farán os préstamos e devolucións, o alumnado os colaborador de 6º curso fará o reparto polas diferentes aulas.

O alumnado de 1º nivel virá a biblioteca coas suas titoras, posto que non hai recreos suficientes para todo o alumnado, en 1º nivel deben de vir en pequeno grupo para coller hábitos e costume dun axeitado uso da biblioteca.

DINAMIZACIÓN DA BIBLIOTECA

- Neste curso comezaremos coa nova catalogación de libros no KOHA, será un traballo a longo prazo porque precisamos facer un expurgo e ser varias persoas as que poidan facer a catalogación posto que unha aplicación descoñecida e na que temos pouca formación. Comezaremos catalogando as novas adquisicións, será durante varios anos porque aproveitaremos a facer un expurgo en libros deteriorados ou aqueles que non son seleccionados para ler por ser demasiado antigos ou non axeitados para as idades do noso centro. Continuaremos facendo os préstamos e as devolucións no Meiga.
- Desde o equipo de Biblioteca dinamizaremos a mesma coas seguintes propostas:

- **Dar a coñecer os fondos** e traballar algunha temática en concreto relacionada coas festividades anuais que se celebran no noso centro e tamén arredor dalgunhas temáticas que poidan ser do interese do profesorado ao longo do curso. Neste curso seleccionaremos libros para o proxecto de Centro.

A comezos de curso fíxose unha reunión co profesorado para dar unha explicación sobre funcionamento da biblioteca, libros de nova adquisición, cantidade de exemplares de determinados libros, importancia de valorar a biblioteca e fomentar o uso e manexo na mesma, necesidade de facer ben os préstamos e devolucións no Meiga, colocación axeitada segundo a CDU.

Facemos fincapé q é moi importante a colaboración do profesorado para desenrolar un traballo eficaz na biblioteca.

- **Elaborar Guías de Lectura** que aconsellen libros de calidade por idades, para que as familias saiban que tipo de literatura mercarlle aos seus fillos e fillas. Nos procesos de elaboración

teremos moi en conta os consellos ou a opinión do Equipo de Dinamización da Lingua Galega, co fin de promocionar a lectura en galego. Estas guías irán as casas no Nadal e no fin de curso.

- **Fomentar a lectura:** Continuaremos no paso a secundaria co fomento da lectura, escolleremos un libro axeitado a idade do alumnado para agasallar en fin de curso, nel vai unha dedicatoria para animarlle na súa nova etapa de estudo e no gusto pola lectura.
- **Colaborar nas datas de celebracións ó longo do curso:** o equipo de biblioteca facilitará material bibliográfico para as diferentes celebracións ó longo do curso escolar, seleccionando e aportando libros, facendo exposición de libros no corredor axeitados a cada momento e ambientando a biblioteca con motivos da temática que se está traballando en cada celebración do curso.
- **Celebrar o día das Bibliotecas:** Enviaremos un modelo de frase curta a cada aula, promocionando a lectura e as bibliotecas, será “Lermiño” o encargado de facelo. Cada aula elaborará e ilustrará un novo lema e con todos decoraremos a biblioteca para animar a ler (“Se queres aventura lánzate a lectura” “Ler faime medrar e tremar” ...)
- **Celebrar a Semana do libro:** Prepararemos diferentes actividades para o fomento da lectura e da escritura, temos as seguintes propostas que iremos preparando o longo dos trimestres:
 - Sesión de contacontos: É habitual chegar a acordos ou contratar con algunha editorial, contacontos, visita dalgún escritor, poeta ou ilustrador, entrevista a algún escritor vía online,..experiencia que normalmente é moi ben acollida polo alumnado.
 - Elaboraremos o libro cos contos feitos no curso 2023/24 e entregaremos un exemplar en cada ciclo.
 - Solicitaremos visitas a diferentes bibliotecas: Biblioteca Pública de Santiago, a da Fundación ABanca, a do CEE Manuel López Navalón.
 - Solicitaremos a Bibliotecas escolares as maletas viaxeiras que nos interesen.
 - Retomaremos o apadriñamento lector.
 - Escribiremos unha carta as familias para que os avós e avoas que queiran visiten o noso colexio e nos conten os seus contos.
 - O alumnado de 5º e 6º nivel poderá ler contos ou escenificar algún aos nenos e nenas de Infantil.
 - Presentación e explicación dun libro de poemas que trata das emocións.
 - Obradoiro de imprenta relacionado cos libros e coa biblioteca.

Tamén se fará fincapé no **fomento da escritura**, o alumnado poderá escribir pequenos contos, historias, cómics... unha vez corrixidos poderán pasar a formar parte de fondo da biblioteca da sección de produccions propias.

- Continuación da actividade de outros anos, escribirlle a residencia de maiores unha postal xigante con bos desexos, frases e debuxos motivadores.
- Elaboración dun poema entre todo o colexio, (o Poema de Lermiño) comezará "Lermiño" coa primeira estrofa e irá pasando de aula a aula, unha vez feito faremos decoración do mesmo.

Na Biblioteca haberá un caderno de Lermiño para o alumnado nel poderán escribir consellos de lecturas, cartas para o Lermiño, debuxos, poemas, libros que lles gustaría ler ou ter na biblioteca.... E outro para o profesorado no que poden deixar solicitude de compras, proxectos para levar a cabo...Lermiño promete que irá contestando ó longo do curso.

INTERVENCIÓNS DESTINADAS Á FORMACIÓN DE USUARIOS DA BIBLIOTECA ESCOLAR

Neste punto, o noso obxectivo será:

- Formar usuarios autónomos capaces de recoñecer as súas necesidades de información e atendelas por si mesmos, mediante o emprego de acertadas estratexias de busca e o manexo eficiente dos diferentes recursos bibliográficos e servizos que posúe a biblioteca.

A formación de usuarios será responsabilidade dos titores asesorados polo Equipo de Biblioteca. Levarán a cabo esta labor no horario semanal que ten asignado cada titoría para acudir á biblioteca.

Neste apartado as nosas intervencións estarán dirixidas á:

- Entender a biblioteca como centro de recursos do colexio e como servizo para toda a comunidade
 - Coñecer o espazo da biblioteca e as distintas seccións.
 - Coñecer as funcións da biblioteca e os seus servizos: consulta, sala de lectura, préstamo...
 - Coñecer e saber utilizar o servizo de préstamo.
- Adquirir hábitos relacionados co comportamento que se debe manter nunha biblioteca
 - Respetar as normas establecidas na biblioteca.
 - Respetar e coidar os materiais.
 - Coñecer as normas de utilización da sala de lectura.
- Adquirir o hábito de uso da biblioteca como recurso para a información e o ocio

- Diferenciar entre documentos de información e de ficción. Observar o diferente tratamento temático nuns e outros.
- Coñecer o lugar no que están ubicados dentro da biblioteca os fondos de consulta e os de ficción.
- Buscar e localizar información dentro da biblioteca
 - Localizar na biblioteca do centro os libros para Prelectores (baldas azuis), Primeiros Lectores (baldas vermellas) e Lectores Autónomos (baldas verdes) e coñecer o seu sistema de organización.
 - Comprender e utilizar o sistema de clasificación e organización da colección empregando a margarida da CDU e baseándonos nas súas cores e pictogramas.
 - Colocar correctamente os libros nos estantes
 - Coñecer a existencia de catálogos e a súa función.
 - Coñecer o concepto de sinatura como sistema para localizar documentos.
- Coñecer e utilizar axeitadamente os documentos
 - Recoñecer as partes físicas dun libro: cuberta, lombo, portada e contraportada
 - Recoñecer os elementos que identifican os documentos: autor, título, editorial, ilustrador
 - Diferenciar as funcións de autor e ilustrador.
 - Establecer relacións entre as imaxes e a información entender: as imaxes como fontes de información.

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE LECTURA NA EDUCACIÓN INFANTIL

Tendo en conta o carácter globalizador da Educación Infantil e a flexibilización dos horarios nesta etapa acorde cos intereses, capacidades de atención e ritmos dos alumnos e alumnas destas idades , o equipo docente de Educación Infantil concreta o Proxecto Lector do seguinte xeito:

Obxectivos:

- Achegar ao noso alumnado a diferentes tipoloxías textuais de xeito significativo e funcional.
- Promover no alumnado o interese pola lectura empregando diferentes formatos de conto.
- Buscar que a lectura sexa para o alumnado un elemento de goce persoal.
- Comprender textos de tradición cultural.
- Comprender fragmentos de poemas, detalles de contos, etc.
- Desenvolver o gusto ou pracer por oír e mirar contos cando o adulto le.
- Ler e interpretar imaxes.
- Contar detalles dos contos e memorizar poemas.

- Poñer atención e demostrar interese polos textos de tradición cultural, clásicos e de autor.
- Desenvolver a actitude de coidado no manexo dos libros.
- Ampliar o vocabulario a través de diferentes textos de uso social.

Propostas:

- Lecturas de libros a través das imaxes a cargo do alumnado, autónomamente ou de xeito compartido coa profesora ou cos seus compañeiros, durante periodos de 10 minutos principalmente despois doutra actividade colectiva.
- Hora do Conto. Cada xornada despois do tempo do patio realízase a lectura dun conto a cargo de lectores competentes.
- Carpeta Viaxeira. Unha vez á semana as nenas e os nenos levarán un libro da Biblioteca para ler no fogar e así implicar ás familias no desenvolvemento dunha actitude favorable á lectura a través dos contos de gran importancia emocional.
- Lectura de textos informativos e expositivos a cargo da profesora durante a primeira sesión da mañá sobre temas relacionados co Pequeno Proxecto posto en marcha . Estes textos son achegados polos propios alumnos e alumnas , pola profesora ou mediante préstamos da Biblioteca do Centro.
- Lectura de contos polo alumnado en pequenos grupos.
- Lectura de frases con apoio de pictogramas. Durante a primeira sesión da mañá.
- Lectura Libre. Tanto de textos informativos relacionados cos proxectos de aula ou textos literarios empregados como Recuncho de Actividade.

Sesións planificadas pola mestra de apoio de animación á lectura

A intención é que os alumnos de Educación Infantil, atopen nos libros unha fonte de axuda para o seu crecemento emocional, cognitivo e social.

Obxectivos

- Apoiar e acompañar ao alumnado no seu desenvolvemento emocional, intelectual, social e creativo a través da lectura.
- Crear conciencia sobre as calidades da lectura e dos libros para o desenvolvemento persoal e social, e, en concreto, para a identificación e expresión emocional.

- Multiplicar as posibilidades de acceso á lectura e aos libros.
- Contribuír á mellora da comprensión lectora na etapa infantil.
- Axudar ao alumnado para desenvolver competencias para seleccionar lecturas.
- Xogar coa creatividade do alumnado.
- Discernir e identificar emocións centrándonos nas emocións básicas: alegría, tristeza, noxo, enfado, medo e sorpresa.
- Crear vínculos emocionais cos mediadores implicados.

O neno debe chegar á lectura por iniciativa propia, por curiosidade ou interese; pero ademais ese movemento debe ser apoiado e incitado, o cal implica un importante esforzo ou impulso cara a ese primeiro paso, cara ao descoñecido.

Por suposto que o indispensable é que neses primeiros encontros coa lectura o libro sexa do gusto de quen se inicia. E, sobre todo, que non se converta nunha obrigaón diaria imposta, porque dese modo córrese o risco de afastar, quizá para sempre, ao posible lector.

A adquisición do hábito da lectura é un proceso que non está asegurado sen máis. Débese inculcar desde idade moi temperá, require persistencia e dedicación e conséguese soamente cunha longa práctica.

Por iso expomos a necesidade da mediación lectora, é dicir o traballo conxunto de familias, docentes e outros membros da comunidade, como vehículo emocional entre os libros e os nenos.

Entendemos a lectura como un acto máis aló da idea de alfabetización. O concepto que queremos traballar é o de ler por pracer, como fonte de emocións e experiencias únicas para o lector; e como ferramenta para o seu desenvolvemento persoal e creativo. O importante é que o interese pola lectura, o amor cara a ela, non só mellore o desempeño na vida académica e a adquisición de coñecementos senón tamén que desenvolva habilidades para a vida e lévenos a experiencias persoais únicas. En definitiva, que nos achegue unha gran satisfacción e benestar. Por todo isto faise indispensable promover a lectura e estimular o achegamento a todas as súas formas e formatos, creando así unha cultura lectora.

Na era da tecnoloxía e a innovación, un neno pode convivir perfectamente con distintos formatos que ofrecen información e diversión (televisión, libros, tabletas, internet...), pero esta cohabitación debe ser meditada e dosificada. O desenvolvemento das habilidades lectoras facilitaralles un achegamento positivo a estas tecnoloxías e axudaralles a adaptarse a un mundo cambiante.

O pracer de ler, como di Bloom, é un dos mellores praceres. No libro é onde vive a linguaxe; a súa

maxia reside no achegamento a outros mundos e sobre todo no feito de que non existe intermediario algún que nos diga o que debemos pensar respecto diso ou en que debemos fixar a nosa atención. Estamos sós ante o libro e da nosa interacción con el xurdirán as nosas emocións.

A lectura promove o entendemento, a capacidade de escoitar, a de comprender, a imaxinación, achéganos á arte por medio das ilustracións e sobre todo alegra e mellora a nosa calidade de vida.

Por suposto que no proceso cara á lectura interveñen moitos factores de personalidade, inclinacións, motivacións... así que aí reside o noso traballo como docentes; en favorecer experiencias motivadoras que induzan aos nenos a non querer vivir nun mundo sen lectura.

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE LECTURA NO 1º CICLO

O obxectivos que perseguiremos co noso alumnado no 1º ciclo serán os seguintes:

- Desenvolver a súa competencia lectora.
- Favorecer a súa competencia literaria.
- Fomentar o seu hábito da lectura
- Desenvolver a súa competencia escritora ou expresión escrita.
- Apoiar a adquisición das competencias básicas.
- Educalos no uso crítico da información.
- Incorporar paulatinamente as TICs para a busca de información
- Fomentar o uso da biblioteca como recurso, espazo de intercambio e interacción.
- Implicar ás familias no fomento dos hábitos lectores e escritores dos seus fillos/as.

INTERVENCIÓNS DESTINADAS AO FOMENTO DA LECTURA.

- ***Hora de ler***

No noso centro están establecidos 20 minutos diarios de lectura despois do recreo independentemente do mestre ou especialista que imparta clase na terceira sesión.

Nas titorías de 1º ciclo, organizaremos unha biblioteca de aula con fondos da biblioteca do centro que inclúan narrativa, poesía, teatro, cómic, revistas e textos informativos e que iremos actualizando cada trimestre.

Todo isto non impedirá que os titores/as poidan solicitar ao seu alumnado que traia fondos persoais para engadir á biblioteca de aula.

Como organizamos o tempo da Hora de Ler?

- *Lectura Silenciosa e Libre*: cada neno/a elixe a lectura que desexa de forma libre e le en silencio autonomamente.
- *Lectura Compartida e Guiada polo mestre*: tódolos rapaces len o mesmo libro guiados polo mestre. Este tipo de lectura é moi interesante cando se trata de traballar lecturas con certo nivel de complexidade (xa sexa por un vocabulario complicado ou por ser un tipo de texto que aínda non coñezan) que precisan da guía e apoio do mestre.
- *Lectura en voz alta por parte do mestre*: o mestre escolle a lectura e lea en voz alta para o seu alumnado aproveitando para servir de modelo lector correcto e traballar a entoación e a expresividade.
- *Lectura en voz alta por parte dun alumno*: un alumno/a escolle e prepara unha lectura para lerlla en voz alta aos seus compañeiros.
- *Lectura dramatizada*: o alumnado le unha obra de teatro de forma colectiva adxudicando a cada neno un personaxe.
- *Hora do Conto*: o mestre conta ou le un conto ao seus alumnos. Tamén se pode pedir a algún pai ou nai que prepare un conto e llo veña contar aos rapaces. Cando estes se sintan capaces, poden ser eles os que preparen un conto e llo conten aos seus compañeiros.
- *Presentación de libros*: Un par de rapaces por sesión presentan aos seus compañeiros un libro que xa leron e que lles gustou moito explicando de quen é, quen o ilustrou, de que vai, por que lle gustou... e animando aos seus compañeiros a lelo. Axuda a desfacerse do medo a falar en público.
- *Contamos aos demais*: todo un grupo prepara un conto cunha presentación para lerlles aos seus compañeiros.
- Lectura en soporte dixital.

- ***Mochilas viaxeiras***

Continuaremos desenvolvendo a actividade das Mochilas Viaxeiras que xa leva anos en marcha. O obxectivo das mochilas é lograr que as familias compartan momentos de lectura cos seus fillos.

Hai unha mochila viaxeira para cada aula que permanecerá no domicilio de cada alumno durante 7 días. As quendas do alumnado son determinadas polo/a titor/a en función das necesidades e asistencia do alumnado.

As mochilas incluírán:

- Literatura infantil para o rapaz seleccionado en función dos seus intereses e gustos.
- Revista infantil axeitada á idade.

- Libros informativos axeitados á idade e intereses do alumnado.
- Literatura para os pais que aborde o tema do fomento do hábito lector nos seus fillos.

Cada mochila incluírá un caderno viaxeiro no que as familias e os rapaces poderán recoller as súas impresións sobre esta actividade.

Será cada titor quen debe encargarse de seleccionar os materiais da mochila da súa aula e de elaborar o inventario correspondente e comprobar que non se perde ningún documento. Polo tanto, a xestión desta actividade é responsabilidade dos titores, aínda que recibirán asesoramento do Equipo de Biblioteca.

- ***Aproveitamento das exposicións temáticas e de difusión dos fondos da biblioteca.***

Sacaremos partido de todas exposicións de fondos que con motivo dalgunhas das festividadeas anuais o Equipo de Biblioteca organiza no centro e tamén arredor dalgunhas temáticas que poidan ser do noso interese ao longo do curso.

O obxectivo é que os rapaces coñezan polo miúdo os fondos dos que dispoñemos e xerarlles intereses novos para que sintan novas curiosidades e accedan a lecturas que por si mesmos, ao mellor, non descubrían.

- ***Aproveitamento das guías con recomendacións de lectura***

Enviaremos ás familias as guías con recomendacións de lecturas que elabora a Biblioteca en datas como o Nadal e as vacacións de verán para que as familias saiban que tipo de literatura mercar aos rapaces

- ***Empréstito***

O empréstito neste ciclo será xestionado polos titores de 1º curso durante unha sesión que cada titoría ten reservada no horario semanal.

En 2º curso o empréstito realizase os venres durante a hora do recreo e xestionado polos membros do Equipo de Biblioteca.

En ambos cursos serán os alumnos os que escollerán as súas propias lecturas.

- ***Participación do 1º ciclo naquelas actividades organizadas polo Equipo de biblioteca.***

As titorías do 1º ciclo participarán nas actividades de fomento da lectura organizadas pola biblioteca con motivo do Día da Biblioteca, a Semana do libro (como contacontos, charlas de expertos, encontros con autores ou con ilustradores...

INTERVENCIÓNS DESTINADAS Á ENSINANZA DE ESTRATEXIAS DE COMPRESIÓN LECTORA.

- **Antes da lectura**

- *Motivar para a lectura:* Buscaremos que o neno sinta que é *capaz* de ler e que o atope *interesante*. Promoveremos aquelas actividades que se aproximen a contextos de uso real (ler por pracer e ler cun obxectivo claro) e respecten o ritmo do lector.
- *Observar o libro,* manipulalo, identificar o título, o autor, o ilustrador, ver as ilustracións da tapa e outras informacións...
- *Identificar o obxectivo da lectura:* Isto é algo vital porque determina o tipo de estratexias que se debe aplicar para conseguir a comprensión do texto.
- *Activar os coñecementos previos:* Anticiparemos o tipo de texto que se vai ler e axudaremos a que se fixen en determinados aspectos do texto que poidan activar o seu coñecemento previo, como as ilustracións, os títulos, os cambios de tipografía, palabras clave.
- *Animar aos alumnos a que expoñan o que coñecen sobre o tema:* Fomentaremos un pequeno debate no que os rapaces verbalicen os coñecementos que teñen sobre a temática da lectura e concluír cunha síntese dos aspectos máis relevantes.
- *Xogar co título:* inventar outro variando as palabras pero mantendo o ritmo do mesmo, a cadencia sonora...
- *Establecer predicións sobre o texto:* Animaremos aos rapaces a formular hipóteses sobre cal podería ser o título do texto, que ilustracións cabería esperar, cal será a estrutura do texto...
- *Promover as preguntas dos alumnos sobre o texto:* Fomentaremos que os rapaces formulen cuestións que conducen a establecer o tema do texto, as súas ideas principais e o seu núcleo argumental.

- **Durante a lectura**

Os lectores competentes non só comprenden, senón que ademais saben cando non comprenden e polo tanto poden levar a cabo accións que lles permitan solucionar unha posible lagoa de comprensión. Trátase dunha actividade de avaliación da propia comprensión e só cando é asumida polo lector a súa lectura se fai produtiva e eficaz.

Proporemos ao alumnado unha **primeira lectura individual e silenciosa** previa a calquera actividade de lectura expresiva (2º curso) ou unha **lectura exemplificadora** por parte do mestre (en 1º curso).

A continuación levaremos a cabo unha **lectura compartida** a través da cal o mestre amosa como constrúe as súas propias predicións, como as verifica, en que puntos do texto se detén máis para unha cousa ou outra...

Trala lectura, o mestre conducirá aos alumnos a través de catro **estratexias básicas**:

- Primeiro, encárgase de facer un resumo do libro e solicita o acordo dos rapaces.
- Pode despois pedir aclaracións ou explicacións sobre determinadas dúbidas que plantexa o tema.
- Máis tarde, formula aos nenos unha ou algunhas preguntas cuxa resposta fai necesaria a lectura.
- Tras esta actividade, establece as súas predicións sobre o que queda por ler, reiniciándose deste modo o ciclo (ler, resumir, solicitar aclaracións, predicir), esta vez a cargo doutro “responsable” o moderador.

Sería útil propoñer tamén variacións nesta secuencia para adaptala ás diferentes lecturas, aos alumnos que participan nela e aos obxectivos que a presiden.

O seguinte paso, será pasar ao que chamamos **lectura independente**, na cal o lector impón o seu propio ritmo e “trata” o texto para o seu fin. Será a maneira de comprobar a funcionalidade das estratexias traballadas ata o momento. Para isto o mestre preparará textos co propósito de que practiquen pola súa conta algunhas estratexias que puideran ser obxecto das tarefas de lectura compartida, con toda a clase, ou en pequenos grupos o parellas, como os seguintes:

- Textos con erros para identificar
- Textos con lagoas para completar
- Textos con frases pirata
- Completar textos, engadir finais, reescritura segundo diversos criterios.

Que faremos cando o alumno se atope ante erros e lagoas de comprensión?

Unha boa estratexia sería pedir aos alumnos que subliñen as palabras descoñecidas dun texto e que borren, logo dunha segunda lectura, as que puideron interpretar.

Cando ningunha destas estratexias da resultado é o momento de acudir a unha fonte externa: o mestre, un compañeiro ou o dicionario. Deste xeito, dáse unha progresión no proceso pasando dunhas estratexias nada disruptivas como seguir lendo, ata a que acabamos de sinalar, pasando por termos medios como reler o contexto que corta o ritmo da lectura pero moito menos que interromper e preguntar.

- **Despois da lectura**

- *A idea principal:* Neste nivel o primeiro que debemos ensinar é a identificar o tema dun texto, é dicir, a palabra ou sintagma que resume o contido dun texto. Máis adiante, comezaremos a ensinar de forma explícita a buscar a idea principal dun texto, é dicir, o enunciado máis importante que o escritor emprega para explicar o tema.
- *Elaboración de resumos:* Neste nivel ensinaremos a resumir pequenos textos de forma oral.
- *Formulación e resposta de preguntas:* Formular preguntas sobre a lectura é unha estratexia moi empregada na escola pero ás veces, a busca da resposta literal no texto fai que se converta nunha actividade mecánica que chega a perder o significado e o seu obxectivo para o alumno. É perfectamente posible non comprender un texto e, non obstante, responder preguntas que se refiran a el. Pensamos que será moito máis útil elaborar unha secuencia de dificultade progresiva traballando con:
 - Preguntas de resposta literal: a súa resposta encóntrase de forma literal e directa no texto
 - Preguntas “para pensar”: a súa resposta é deducible pero require que o lector relacione diversos elementos do texto e que nalgún grado, realice inferencias.
 - Preguntas de elaboración persoal: a resposta esixe a intervención do coñecemento previo, a experiencia e/ou a opinión do lector.
- *Actividades que fomenten a creatividade e o pensamento diverxente:* traballar con textos que formulen un problema e que os alumnos teñan que propoñer diferentes solucións.
- *Actividades que formen lectores críticos:* traballar con textos que expoñan problemáticas sociais ante os cales os alumnos teñan que ofrecer a súa opinión persoal.
- *Actividades que desenvolven a afectividade:* traballar con textos que expoñan situacións nas que os rapaces teñan que poñerse “en lugar de” é dicir, que traballen a empatía.

INTERVENCIÓNS DESTINADAS AO FOMENTO DA ESCRITURA.

A aprendizaxe das estratexias de redacción é unha das maiores preocupacións do profesorado deste centro.

Neste ciclo as nosas intervencións terán como factor común fomentar entre o noso alumnado a posta en práctica da **técnica dos borradores**.

- **Redacción de contos**

Para facilitar o traballo con este tipo de texto propoñeremos a seguinte secuencia de traballo que levaremos a cabo neste nivel en forma de traballo colectivo:

- Primeiro o mestre lles o conto aos alumnos
- Despois pediráselles que busquen outras versións do mesmo conto para ler e comparar.
- A continuación veremos unha película sobre o conto.
- O seguinte paso será entregarlles as diferentes secuencias do conto en ilustración, a modo viñetas para que as ordenen seguindo a secuencia temporal da historia (o número de viñetas dependerá da idade e capacidade dos alumnos).
- Por fin, o derradeiro paso será redactar a historia seguindo o fío condutor das viñetas traballando xa o vocabulario, os conectores, o tempos verbais, a composición, a gramática...

- **Actividades de redacción relacionadas coas distintas celebracións cíclicas**

O obxectivo desta actividade é sempre proporcionar aos titores escusas para traballar diferentes tipos de textos, ensinarlles aos rapaces as estruturas que seguen estes textos e ofrecerlles estratexias claras que lles axuden a aprender a redactar (historias de medo polo Samaín, historias de amor e amizade polo Día dos Namorados, poesías polo Día da Poesía, pequenos textos polas Letras Galegas...

- **Elaboración de traballos en soportes diversos despois dun traballo de busca documental.**

Aproveitaremos a materia de Proxecto Competencial co obxectivo é lograr que os alumnos sexan capaces de levar a cabo labores de busca de información, análise e interpretación da información para finalizar realizando unha reelaboración da información obtida, co fin de cubrir as necesidades informativas xurdidas.

O resultado poderá ser maquetado en distintos soportes: documentos, presentacións, murais, flipbooks...

É moi importante, neste tipo de proxectos, concienciar aos alumnos da importancia de citar sempre as fontes documentais e respectar en todo momento os dereitos de autor.

Durante este curso, o proxectos de investigación xirarán en torno ao tema do teatro e as emocións.

ACCIÓN DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE LECTURA NO 2º CICLO

O equipo do segundo ciclo de Primaria entendemos a lectura como un factor esencial do enriquecemento intelectual e unha actividade clave en todo o proceso educativo, por ser un dos principais instrumentos de aprendizaxe que abre as portas a novos coñecementos. Unha deficiente aprendizaxe da lectura xunto cunha escasa comprensión lectora conducen ao alumnado ao fracaso escolar e persoal. A comprensión lectora, ademais de ser unha habilidade básica para o afianzamento de moitas aprendizaxes, é un requisito indispensable para despertar o gusto pola lectura. Por e para iso, a lectura estará presente en practicamente todas as áreas da Educación Primaria coa finalidade de acadar, entre outros, os seguintes obxectivos:

- Espertar e aumentar o interese do alumnado pola lectura.
- Potenciar a comprensión lectora en e desde todas as áreas do currículo.
- Formar lectores capaces de desenvolverse con éxito no ámbito escolar.
- Lograr que o alumnado descubra a lectura como un elemento de goce, evasión e enriquecemento persoal.
- Fomentar no alumnado, a través da lectura, unha actitude reflexiva e crítica.
- Usar as bibliotecas (tanto escolares como alleas) para a busca de información e aprendizaxe, e como fonte de pracer.
- Estimular o gusto polas producións escritas, usando textos coñecidos como modelos para as creacións propias.
- Fomentar o interese por mellorar a expresión escrita en todas as súas variables: caligrafía, ortografía, vocabulario, corrección gramatical, cohesión...
- Espertar o interese por realizar de forma escrita producións creativas e orixinais.
- Valorar de forma crítica as composicións escritas propias e as realizadas polos compañeiros e compañeiras.

A competencia en comunicación lingüística é un obxectivo primordial de 3o e 4o niveis. Con esta finalidade, ademais de todas as ocasións que se presentan nas distintas áreas do currículo para ler, dedicarase diariamente un tempo denominado Hora de ler no que se traballará sistematicamente a lectura en diferentes aspectos. Serán 20 minutos diarios despois do recreo nos que se practicará a lectura tanto en galego coma en castelán e en diversas modalidades:

- Lectura en voz alta en galego e en castelán (todo o alumnado no mesmo texto), para estimular a fluidez lectora, a atención...
- escoitar a lectura do/a profesor/a, para ter un patrón de lectura, fomentar a atención, a concentración e a comprensión oral
- Lectura individual silenciosa, coa intención de fomentar o gusto pola lectura e a concentración.

Preténdese conseguir unha lectura fluída e sen silabeo, coa entoación adecuada, comprensión lectora, fluidez na expresión oral, coa debida precisión e corrección.

Realízanse lecturas colectivas de textos variados (narracións longas, relatos ou contos, poesías, noticias relacionadas coa actualidade, etc.).

Tamén se realizarán sesións de lectura por parte do profesorado coa finalidade de estimular a atención e comprensión oral e facilitarlles un patrón de lectura.

Despois da lectura realízanse actividades, preferentemente orais, de análise e comprensión da lectura, de ampliación de vocabulario e de valoración, crítica e/ou relación con experiencias propias. A elección dos textos farase atendendo ao grao de maduración do alumnado, ao atractivo e interese dos temas, ao aumento da dificultade ao longo do curso, á variedade de contidos e xéneros literarios, etc.

Crearase unha biblioteca de aula con fondos da biblioteca do colexio, que será renovada cada mes ou cada trimestre e que será utilizada polo alumnado para realizar lectura individual silenciosa. Esta biblioteca de aula inclúe textos informativos, revistas, cómics, contos, poesía, etc. É dicir, son textos variados cos que pretendemos que o alumnado lea para obter información, para aprender, para comunicarse, para divertirse, para coñecer e vivir outras realidades.

A biblioteca do centro poderá ser utilizada polo alumnado de cada nivel durante un día á semana na hora do recreo para préstamos e devolucións. Ademais, cada titoría ten adxudicada hora lectiva dentro do horario semanal.

A maiores, considérase importante a lectura conxunta nas familias (adultos/as cos nenos e nenas), posto que mellora diferentes aspectos como a atención sostida, o desenvolvemento afectivo, etc. A esta finalidade agardamos que contribúa a actividade organizada polo equipo de biblioteca do Centro denominada Mochila Viaxeira. Trátase de que cada alumno/a leve á súa casa durante unha semana unha mochila que contén material bibliográfico (libros, revistas, cómics..). Ao final da semana pídesse ao alumnado e á familia que faga unha pequena valoración da experiencia e das lecturas nun caderno que tamén forma parte do contido da mochila.

Traballo de expresión escrita e expresión oral no 2º ciclo de Primaria

As actividades de expresión escrita relaciónanse estreitamente coa lectura e coas actividades de expresión oral. Un dos obxectivos do 3º e 4º nivel de Primaria, é facer atractivas para o alumnado

todas as actividades relacionadas coa lectura, a comprensión lectora e a expresión escrita. Entendemos que estas son o alicerce no que se asentan a maior parte das aprendizaxes que o alumnado ten que realizar ao longo de toda a súa vida escolar e académica. Pero non só iso, tamén estas actividades poden chegar a ser unha fonte inmensa de satisfacción a nivel persoal, tanto cando se realizan como medio de satisfacer a curiosidade ou como mera evasión. Cómpre, por isto, iniciar ao alumnado desde moi cedo e co rigor axeitado á súa idade nestas experiencias enriquecedoras: lectura e escritura. O estímulo e o gusto pola lectura seguramente conducirán o alumnado ao desexo de ler e de buscar modelos para a expresión escrita.

Resulta tal vez máis difícil despertar no alumnado o gusto pola expresión escrita, polo maior esforzo que supón esta actividade. Tentarase facelo con textos relacionados coas súas vivencias e cos seus intereses. Cando os textos se refiran a experiencias nas que participou toda a clase, (saídas escolares, actividades extra escolares ou complementarias, resumo e valoración dos libros que se leron en voz alta...) elaboraranse de xeito colectivo para que o alumnado se vaia familiarizando co proceso que implica a creación: reflexión, selección, redacción, cohesión, corrección ortográfica e gramatical, etc. Cando se considere oportuno e/ou necesario, facilitaránelles modelos de textos similares semellantes aos solicitados.

No presente curso escolar, en 3º e 4º niveis, decidimos perdirlle ao alumnado un caderno pequeno, de pauta, para traballar a expresión escrita. Empezaremos por escribir frases que inclúan palabras con dificultade ortográfica, logo iremos alongando oracións, describindo obxectos ou escenas que ven, facer resumos, pequenas copias, ditados... para acabar elaborando sinxelos textos propios.

Máis alá da complexidade dos textos, que se irá adquirindo co paso do tempo, cómpre facer fincapé desde o momento en que se empeza a traballar na escola, en dous aspectos fundamentais:

a) aspecto formal

b) contido

a) En canto ao aspecto formal cómpre:

- Usar unha caligrafía clara e lexible, e respectar as marxes e a distribución do texto no espazo dispoñible.
- Procurar unha presentación limpa e coidada, que faga atractiva a tarefa de ler os textos de creación propia e allea.
- Coñecer as normas básicas de ortografía para aplicarlas na escrita.
- Coñecer as normas básicas de acentuación (en 4º nivel) e aplicarlas nas producións escritas.
- Recoñecer os diferentes tipos de puntos e o seu uso.
- Recoñecer os usos máis habituais dos signos de puntuación (coma, dous puntos, puntos suspensivos...) e utilízalos axeitadamente nos textos de elaboración propia.

- Utilizar axeitadamente os signos de interrogación e exclamación.

b) En relación ao contido traballaranse os seguintes aspectos:

- Observar a presentación e o aspecto formal dos textos que se len a diario.

- Narrar oralmente vivencias persoais ou acontecementos de interese, respectando a orde cronolóxica dos feitos.

- Trasladar á linguaxe escrita as narracións orais, evitando determinadas expresións coloquiais.

- Responder, oralmente e por escrito, preguntas relacionadas cun texto lido.

- Elaborar, inicialmente coa axuda do profesorado, resumos de textos sinxelos. Seleccionar as ideas principais dun texto.

- Elaborar esquemas ou mapas conceptuais de textos que reúnan as condicións necesarias para facelo. Aplicar especialmente esta técnica nos temas das áreas de Ciencias Naturais e Ciencias Sociais.

- Ler e asimilar pautas para elaborar textos variados: descrições, contos, textos informativos, cómics, cartas, ...

- Elaborar relacións de palabras necesarias e axeitadas para utilizar en cada un textos.

- Buscar as comparacións máis acaídas para facer as descrições dos personaxes, cando cumpra.

- Ler e observar modelos da tipoloxía de textos que se pretende elaborar.

- Elaborar textos semellantes aos modelos dados, con modificacións mínimas.

- Elaborar textos da tipoloxía proposta, introducindo elementos de elaboración propia e incluíndo cando sexa necesario, outros elementos complementarios: títulos, onomatopeas, ilustracións, valoración persoal...

- Procurar que o vocabulario utilizado nos textos elaborados sexa o axeitado ao tema sobre o que se escribe.

- Buscar a orixinalidade nas creacións propias.

- Comprobar a orde, a estrutura, a cronoloxía e a coherencia nos textos de produción propia.

A tipoloxía de textos a traballar será, de xeito orientativo, a seguinte:

- A narración de experiencias persoais.

- O resumo.

- A descrição.

- O texto informativo.

- A noticia.

- O conto.

- A poesía.

- O cómic.
- A carta.
- O esquema.

ACCIÓN DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE LECTURA NO 3º CICLO

Ademais de fomentar o hábito de lectura, o plan anual ten como obxectivos: o traballo da comprensión lectora, da expresión oral e escrita, das tecnoloxías da comunicación e da información, do acercamento aos distintos xéneros literarios e da educación en valores de forma transversal.

Co fin de promover o uso da biblioteca como espazo de traballo e investigación, de xeito habitual o alumnado de 5º e 6º ten reservada unha sesión semanal na mesma e realízase o préstamo de libros para a casa durante os recreos.

1. Rutinas de lectura

Todos os días, despois do recreo, facemos a hora de ler seguindo, de forma xeral, o seguinte esquema de actividades:

- Lectura individual
- Comprensión de textos escritos
- Lectura colectiva
- Lectura do profesor
- Dramatizacións

De forma puntual faránse nesa hora actividades como:

- Traballo da velocidade lectora
- Lectura e análise de periódicos dixitais con noticias de especial interese
- Traballo con vocabulario específico
- Elaboración de fichas dos libros da biblioteca escolar
- Traballo con diferentes tipoloxías textuais: descrições, cómics, contos, poesías, lendas, trabalinguas, refráns, etc.
- Técnicas de estudo: subliñado, resumo, esquemas, mapas conceptuais, etc.
- Lectura de imaxes
- Elaboración de textos a partir de palabras ou imaxes elixidas entre o grupo.
- Recomendacións de libros entre o alumnado de cada grupo.

- Formación de usuarios da biblioteca.

2. Actividades para a implicación das familias:

Este curso os alumnos continúan levando para casa a Mochila Viaxeira, que coma outros anos inclúe obras de tipoloxía moi diversa, como cómics, novelas infantís, contos e revistas de divulgación científica.

A mochila, unha vez devolta, quedará un día en corentena antes de entregarse ao seguinte alumno.

3. Participación en actividades propostas desde o Equipo de Biblioteca.

Todo o ciclo participara naquelas actividades propostas desde o Equipo de Biblioteca encamiñadas á promoción da lectura e á formación de usuarios da biblioteca